

**Наказ МОУ № 602 —
Положення про
лікарсько-льотну експертизу
в державній авіації України**

Наказ МОУ № 602 — Положення про лікарсько-льотну експертизу в державній авіації України, затверджено наказом Наказ Міністерства оборони України № 602 від 20.11.2017.

Наказ про затвердження Положення про лікарсько-льотну експертизу в державній авіації України зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2017 р. за № 1566/31434.

Положення визначає єдині вимоги до організації і проведення лікарсько-льотної експертизи (ЛЛЕ) та є обов'язковим для керівництва і виконання всіма суб'єктами авіаційної діяльності державної авіації України (САД ДАУ), військовими комісаріатами у частині, що їх стосується.

ЛЛЕ підлягають: особи льотного складу; персонал з керування безпілотними авіаційними комплексами 1 класу міні та вище; персонал з управління повітряним рухом; парашутисти; кандидати на навчання та курсанти, слухачі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку льотного складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами та управління повітряним рухом (далі - ВНЗ); військовозобов'язані, які перебувають на обліку у військових комісаріатах на посадах льотного складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами та управління повітряним рухом; кандидати на посади льотного складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами та управління повітряним рухом, парашутистів.

ЛЛЕ, яка є складовою військово-лікарської експертизи, за показниками стану здоров'я, фізичного розвитку і професійно важливих психофізіологічних якостей визначає придатність осіб, які підлягають ЛЛЕ, до виконання польотів, керування безпілотними авіаційними комплексами (БпАК), управління повітряним рухом (УПР), виконання стрибків з парашутом та навчання у ВНЗ.

ПОЛОЖЕННЯ

про лікарсько-льотну експертизу в державній авіації України

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає єдині вимоги до організації і проведення лікарсько-льотної експертизи (далі - ЛЛЕ) та є обов'язковим для керівництва і виконання всіма суб'єктами авіаційної діяльності державної авіації України (далі - САД ДАУ), військовими комісаріатами у частині, що їх стосується.

ЛЛЕ підлягають:

особи льотного складу;

персонал з керування безпілотними авіаційними комплексами 1 класу міні та вище;

{Абзац четвертий пункту 1 розділу I в редакції Наказу Міністерства оборони № 2 від 08.01.2020}

персонал з управління повітряним рухом;

парашутисти;

кандидати на навчання та курсанти, слухачі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку льотного складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами та управління повітряним рухом (далі - ВНЗ);

військовозобов'язані, які перебувають на обліку у військових комісаріатах на посадах льотного складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами та управління повітряним рухом;

кандидати на посади льотного складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами та управління повітряним рухом, парашутистів.

2. ЛЛЕ, яка є складовою військово-лікарської експертизи, за показниками стану здоров'я, фізичного розвитку і професійно важливих психофізіологічних якостей визначає придатність осіб, які підлягають ЛЛЕ, до виконання польотів, керування безпілотними авіаційними комплексами (далі - БпАК), управління повітряним рухом (далі - УПР), виконання стрибків з парашутом та навчання у ВНЗ.

3. Терміни, які використовуються у цьому Положенні, вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України та інших нормативно-правових актах України з питань діяльності у галузі авіації.

4. Завдання ЛЛЕ:

визначення за станом здоров'я, фізичним розвитком та індивідуальними психофізіологічними якостями, шляхом проведення медичного огляду лікарсько-льотними комісіями (далі - ЛЛК) ступеня придатності:

осіб льотного складу (далі - ЛС) - до виконання польотів;

персоналу з керування БпАК - до керування БпАК;

персоналу з УПР - до УПР;

парашутистів - до виконання стрибків з парашутом;

кандидатів на навчання та курсантів ВНЗ - до льотної навчання, навчання з керування БпАК, навчання з УПР;

виявлення серед оглянутих осіб таких, які за станом здоров'я потребують проведення лікувально-профілактичних або реабілітаційних заходів;

визначення за станом здоров'я придатності до виконання польотів (керування БпАК, УПР, виконання стрибків з парашутом) осіб, яких залучають до участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки;

вивчення впливу роботи за фахом та навчання у ВНЗ на стан здоров'я і психофізіологічні якості осіб, що підлягають ЛЛЕ;

узагальнення та аналіз результатів медичного огляду осіб, що підлягають ЛЛЕ, з метою удосконалення ЛЛЕ.

5. На лікарсько-льотні комісії також покладається:

визначення ступеня придатності до служби (військової служби) осіб, які проходять службу в Збройних Силах України, інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, Державній прикордонній службі України та Державній службі України з надзвичайних

ситуацій, які визнані непридатними за станом здоров'я до виконання польотів (керування БпАК, УПР, стрибків з парашутом, навчання у ВНЗ);

визначення причинного зв'язку захворювань, поранень, травм, контузій та каліцтв у осіб, яких оглядають ЛЛК (військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, які призвані на збори), відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року № 402, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за № 1109/15800 (зі змінами) (далі - Положення про ВЛЕ);

6. Завдання ЛЛЕ вирішуються шляхом:

організації та керівництва ЛЛЕ у закладах охорони здоров'я, військових комісаріатах і ВНЗ;

розроблення методик досліджень з метою удосконалення ЛЛЕ залежно від стану здоров'я, типу повітряного судна (далі - ПС);

проведення комплексу заходів з метою визначення ступеня придатності осіб, що підлягають ЛЛЕ, до виконання польотів (керування БпАК, УПР, виконання стрибків з парашутом, навчання у ВНЗ), а також виявлення впливу професійної діяльності на стан здоров'я та індивідуальні психофізіологічні якості;

здійснення аналізу захворюваності та результатів проведення ЛЛЕ для розроблення рекомендацій щодо збереження професійного здоров'я та високого рівня працездатності;

ведення науково-дослідної роботи.

7. Медичний огляд осіб, що підлягають ЛЛЕ, проводиться позаштатними (постійно і тимчасово діючими) ЛЛК амбулаторно або стаціонарно.

8. ЛЛК формуються у складі голови ЛЛК, заступника (заступників) голови ЛЛК, членів ЛЛК, секретаря ЛЛК (особа з медичною освітою).

До складу ЛЛК входять: терапевт, хірург, невропатолог, офтальмолог, стоматолог, отоларинголог, психіатр, (за потребою) можуть включатися лікарі інших спеціальностей.

Головою ЛЛК повинен бути лікар, найбільш підготовлений із питань ЛЛЕ, який має досвід роботи у військово-лікарській (лікарсько-льотної експертизі) та (або) закладах охорони здоров'я, пройшов фахову підготовку (тематичне удосконалення) з авіаційної медицини, військово-лікарської експертизи (далі - ВЛЕ).

9. Для проведення медичного огляду ЛЛК амбулаторно створюються комісії у:

Центральній військово-лікарській комісії Міністерства оборони України (далі - ЦВЛК) як центральна лікарсько-льотна комісія (далі - ЦЛЛК);

військово-лікарських комісіях регіонів;

закладах охорони здоров'я суб'єктів державної авіації;

Київському міському військовому комісаріаті та обласних військових комісаріатах (далі - ОВК);

ВНЗ.

10. Для проведення медичного огляду ЛЛК стаціонарно в закладах охорони здоров'я, що мають у штаті відділення лікарсько-льотної експертизи, створюються госпітальні ЛЛК (далі - ГЛЛК).

11. Перелік закладів охорони здоров'я, в яких організуються ЛЛК (ГЛЛК), разом зі списками голів та заступниками голів цих ЛЛК (ГЛЛК) затверджує начальник ЦВЛК за поданням начальників штабних ВЛК, керівників відповідних органів управління державної авіації центральних органів виконавчої влади.

На підставі затвердженого переліку закладів охорони здоров'я зі списками голів та їх заступників відповідними наказами керівника структурного підрозділу Міністерства оборони України з питань охорони здоров'я, військових комісарів ОВК, керівників ВНЗ, керівників відповідних органів управління авіації центральних органів виконавчої влади - визначається персональний склад ЛЛК та порядок їх роботи.

12. ЛЛК оснащується медичною апаратурою та інструментарієм згідно з Переліком медичного майна, апаратури та інструментарію для проведення медичного огляду лікарсько-льотними комісіями (додаток 1).

ЛЛК працює при денному освітленні та оглядає за один день не більше 30 осіб.

13. ЛЛК має право:

вносити постанови відповідно до цього Положення та Положення про ВЛЕ;

перевіряти організацію та стан лікувально-діагностичної та профілактичної роботи за час міжкомісійного періоду у САД ДАУ, ОВК і ВНЗ.

14. Під час медичного огляду ЛЛК до осіб, яких оглядають, висувуються медичні вимоги до стану здоров'я за відповідними графами Переліку хвороб, станів та фізичних вад і з поясненнями щодо застосування статей з метою лікарсько-льотної експертизи льотно складу, персоналу з керування безпілотними авіаційними комплексами, персоналу з управління повітряним рухом, парашутистів, кандидатів на навчання та курсантів вищих навчальних закладів (додаток 2) (далі - Перелік хвороб), а на особливий період - з урахуванням Таблиці змін у вимогах до стану здоров'я на особливий період (додаток 3).

15. Льотчики та штурмани, визнані придатними до виконання польотів за відповідною графою Переліку хвороб, визнаються придатними до виконання польотів за іншими графами Переліку хвороб, що передбачають менші вимоги до стану здоров'я.

У разі переведу (перенавчання) льотчиків і штурманів на інші типи ПС, щодо роботи на яких висуваються більш високі медичні вимоги до стану здоров'я, проводиться позачерговий медичний огляд ГЛЛК за графою Переліку хвороб, який передбачає вимоги до стану здоров'я на цьому типі ПС.

Під час перенавчання на інші типи ПС (у межах однієї графи Переліку хвороб) льотчики та штурмани підлягають огляду ГЛЛК, якщо вони визнані ЛЛК придатними до виконання польотів, із застосуванням статей Переліку хвороб, що передбачають індивідуальну оцінку ступеня придатності до виконання польотів.

16. ЛС, який вступає до ВНЗ за льотним профілем підготовки, проходить медичний огляд ЛЛК згідно з цим Положенням. ЛС, який має обмеження до виконання польотів, може вступати до ВНЗ за льотним профілем підготовки на заочну форму навчання.

ЛС, допущений до виконання польотів згідно з пунктом 24 розділу V цього Положення, є непридатним до вступу до ВНЗ.

17. Медичному огляду ЛЛК підлягають:

кандидати на навчання, курсанти і слухачі ВНЗ;

ЛС (льотчики, льотчики-штурмани, льотчики-оператори, штурмани, бортові інженери, бортові техніки, бортові механіки, бортові радисти, бортові стрільці, бортові провідники, бортові оператори (спостерігачі, перекладачі тощо), фахівці штатних пошуково-рятувальних і парашутно-десантних служб (груп) та штатних рятувальних парашутно-десантних (пошуково-рятувальних) груп (далі - авіаційні рятувальники));

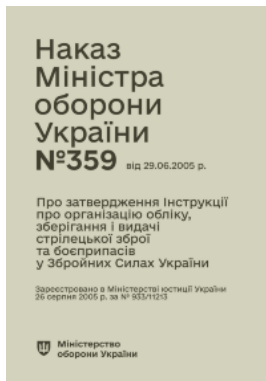
персонал з керування БпАК (зовнішні пілоти (оператори) БпАК);

персонал з УПР (персонал групи керівництва польотами та обслуговування пунктів управління авіації, персонал штатних груп бойового управління);

парашутисти (штатні парашутисти-випробувачі, парашутисти, які виконують експериментальні стрибки, парашутисти-спортсмени та інші особи САД, які виконують стрибки з парашутом.

№ з/п	Кого оглядають	Військово-лікарська комісія або лікарсько-льотна комісія, які проводять медичний огляд	Графа Розкладу хвороб Положення про ВЛЕ або Переліку хвороб цього Положення
1	2	3	4
1	Кандидатів на навчання у ВНЗ з підготовки льотчиків та штурманів: з числа військовослужбовців з числа цивільних осіб Кандидатів на навчання у ВНЗ з підготовки персоналу з керування БпАК та УПР: з числа військовослужбовців з числа цивільних осіб	первинний - гарнізонна ВЛК; остаточний - ЛЛК ВНЗ первинний - ВЛК районних (міських) військових комісаріатів (далі - Р(М)ВК) повторний - ЛЛК ОВК остаточний - ЛЛК ВНЗ первинний - гарнізонна ВЛК; остаточний - ЛЛК ВНЗ первинний - ВЛК Р(М)ВК, повторний - ЛЛК ОВК, остаточний - ЛЛК ВНЗ	графа I Розкладу хвороб графа I Переліку хвороб графа I Розкладу хвороб графа I Переліку хвороб графа I Розкладу хвороб графа VII Переліку хвороб графа I Розкладу хвороб графа VII Переліку хвороб
2	Осіб, які вступають на курси бортових інженерів, техніків та інших бортових спеціалістів	Первинний - гарнізонна ВЛК, остаточний - ЛЛК	графа I Розкладу хвороб графа VI Переліку хвороб

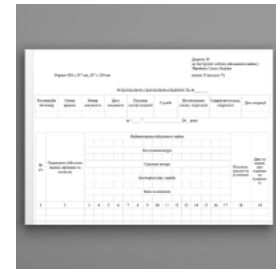
Рекомендована література

Наказ МОУ № 359 —
Інструкція про
організацію обліку,
зберігання і видачі
стрілецької зброї та
боєприпасів у Збройних
Силах України

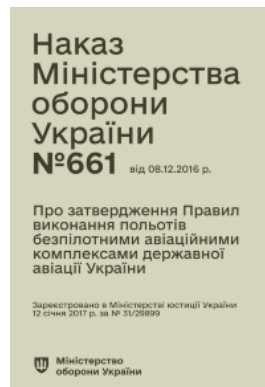
Наказ МОУ № 81 —
Порядок списання
військового майна у
ЗСУ та ДССТ

Роздавальна
(здавальна) відомість,
додаток 58

Книжка зовнішнього
пілота (оператора)
безпілотних авіаційних
комплексів, додаток 4

Наказ МОУ № 661 —
Правила виконання
польотів безпілотними
авіаційними
комплексами
державної авіації
України

Наказ МВС № 285 —
Положення про
діяльність медичної
(військово-лікарської)
комісії МВС

Перейти до категорії
Накази МОУ

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ